

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 3 päivänä maaliskuuta 2014

148/2014

Laki

lasten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikostaustan selvittämisestä

Annettu Helsingissä 28 päivänä helmikuuta 2014

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on suojella alaikäisten henkilökohtaista koskemattomuutta ja siten edistää ja turvata alaikäisten kasvua, kehitystä ja hyvinvointia.

2 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään menettelystä, jonka avulla selvitetään alaikäisten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikostaustaa.

Tätä lakia ei sovelleta tehtäviin, joita hoidetaan vapaaehtoistehävän järjestäjän kanssa tehdyn toimeksiantosopimuksen perusteella ansiotarkoituksessa tai joita varten on pyydetty rikosrekisteriotteen esittämistä lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä koskevan lain (504/2002) mukaan.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *vapaaehtoistehävän järjestäjällä* rekisteröityä yhdistystä, säätiötä tai muuta yksi-

tyis- tai julkisoikeudellista oikeushenkilöä taikka yksityistä elinkeinonharjoittajaa, jonka nimissä vapaaehtoistehävään liittyvä alaikäisille suunnattu toiminta on järjestetty;

2) *vapaaehtoisella* henkilöä, joka omasta tahdostaan osallistuu tai jonka on tarkoitus osallistua vapaaehtoistoimintaan olematta virka- tai työsuhteessa vapaaehtoistehävän järjestäjään.

4 §

Alaikäisten henkilökohtaista koskemattomuutta turvaavat toimet

Vapaaehtoistehävän järjestäjän on luotava toimintaansa koskevia ohjeita tai menettelytapoja, jotka ovat tarpeellisia tämän lain tarkoituksen toteuttamiseksi sekä arvioitava ne vapaaehtoistehävät, joihin valittavien vapaaehtoisten rikostausta on tarkoitus selvittää.

5 §

Oikeus pyytää rikosrekisteriote

Vapaaehtoistehävän järjestäjällä on oikeus pyytää Oikeusrekisterikeskukselta rikosrekisterilain (770/1993) 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu rikosrekisteriote vapaaehtoisesta, jos vapaaehtoistehävän järjestäjä on antamassa

vapaaehtoiselle tehtävän, johon kuuluu:

1) säännöllisesti ja olennaisesti alaikäisen opetusta, ohjausta, hoitoa, huolenpitoa tai muuta yhdessäoloa alaikäisen kanssa;

2) henkilökohtainen vuorovaikutus alaikäisen kanssa; ja

3) tehtävän hoitaminen yksin tai sellaisissa olosuhteissa, joissa alaikäisen henkilökohtaista koskemattomuutta ei tämän lain 4 §:ssä tarkoitetuista toimista huolimatta voida koh- tuudella turvata.

Oikeus pyytää 1 momentissa tarkoitettua rikosrekisteriotetta koskee myös henkilön valitsemista sellaiseen koulutukseen tai valmen- nukseen, joka on edellytyksenä 1 momentissa tarkoitettun tehtävän hoitamiselle.

6 §

Vapaaehtoisen suostumus rikosrekisteri- otteen antamisen edellytyksenä

Rikosrekisteriotteen antaminen edellyttää, että vapaaehtoinen on antanut otteen hakemi- seen etukäteen kirjallisen suostumuksen.

Suostumuksesta tulee käydä ilmi, että va- paaehtoinen on ennen suostumuksen anta- mista saanut tiedon rikosrekisteriotteen tar- koituksesta ja sen käytöstä, rikosrekisteriot- teeseen merkittävistä tiedoista ja siihen liitty- västä tietojenkäsittelystä, vapaaehtoisteh- vän järjestäjän velvollisuudesta luovuttaa ote vapaaehtoiselle sekä tarvittaessa siitä, että ri- kosrekisteriotetta hakee vapaaehtoisteh- vän järjestäjän toimeksiannosta 8 §:n 1 momen- tissa tarkoitettu yhdistys.

7 §

Rikosrekisteriotteen hakeminen

Rikosrekisteriotetta on haettava kirjallisesti Oikeusrekisterikeskukselta. Hakemuksessa tulee olla tai siihen tulee liittää 6 §:n 2 mo- mentissa tarkoitettu suostumus.

Rikosrekisteriotetta koskevassa hakemuk- sessa tulee ilmoittaa:

1) vapaaehtoisteh- vän järjestäjän nimi, re- kisteröintitunnus ja osoite sekä, jos otetta ha- kee 8 §:n 1 momentissa tarkoitettu yhdistys,

tätä koskevat tiedot, samoin kuin hakemista koskeva 8 §:n 1 momentissa tarkoitettu toi- meksianto;

2) vapaaehtoisen nimi ja henkilötunnus, tai, jollei sitä ole, syntymäaika ja -paikka, kotikunta, yhteystiedot, kansalaisuus ja am- matti;

3) se tehtävä, jota vapaaehtoisen on tarkoi- tus hoitaa sekä sellainen kuvaus tehtävästä, joka on tarpeen otteen antamisen edellytyksiä harkittaessa;

4) tiedot 4 §:ssä tarkoitetuista toimenpi- teistä ja niiden hyväksymisestä.

8 §

Rikosrekisteriotteen hakeminen toimeksiannosta

Vapaaehtoisteh- vän järjestäjän kirjalli- sesta toimeksiannosta rikosrekisteriotetta voi hakea keskusjärjestö tai sellainen yhdistys, joka kuuluu samaan keskusjärjestöön kuin vapaaehtoisteh- vän järjestäjä.

Oikeusrekisterikeskus toimittaa 1 momen- tissa tarkoitetuissa tapauksissa rikosrekisteri- otteen suoraan vapaaehtoisteh- vän järjestä- jälle.

9 §

Vapaaehtoisen esittämä rikosrekisteriote

Jos vapaaehtoisella on hallussaan itseään koskeva rikosrekisterilain 6 §:n 2 tai 5 mo- mentissa tai 6 a §:ssä tarkoitettu rikos-rekis- teriote, vapaaehtoisteh- vän järjestäjä voi pyytää vapaaehtoista esittämään ote nähtä- väksi edellyttäen, että tämän lain 5 §:n mu- kaiset edellytykset täyttyvät ja vapaaehtoinen on antanut ilmoituksen, josta käy ilmi, että vapaaehtoinen on saanut tiedon tämän lain 6 §:n 2 momentissa tarkoitetuista seikoista.

10 §

Ilmoittaminen rikosrekisteriotteen pyytämisestä

Vapaaehtoisteh- vän järjestäjän on hakies-

saan vapaaehtoisia tässä laissa tarkoitettuihin tehtäviin ilmoitettava, että vapaaehtoisesta on tarkoitus pyytää rikosrekisterilain 6 a §:ssä tarkoitettu rikosrekisteriote.

11 §

Merkintä rikosrekisteriotteen tarkistamisesta ja otteen antaminen vapaaehtoiselle

Vapaaehtoistehtävän järjestäjä saa tehdä vapaaehtoisien henkilötietoihin ainoastaan merkinnät rikosrekisteriotteen tarkistamisesta ja otteen tunnistetiedoista. Rikosrekisteriotteesta ei saa ottaa jäljennöstä.

Vapaaehtoistehtävän järjestäjän on viipymättä asian tultua käsitellyksi luovutettava rikosrekisteriote vapaaehtoiselle, jota se koskee.

12 §

Vaitiolovelvollisuus

Rikosrekisteriotteesta ilmeneviä tietoja ei saa ilmaista muille kuin sellaisille henkilöille, jotka välttämättä tarvitsevat niitä tehdessään päätöstä siitä, annetaanko vapaaehtoiselle 5 §:ssä tarkoitettuja tehtäviä. Vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvaa tietoa ei saa paljastaa sivulliselle senkään jälkeen, kun henkilö

Helsingissä 28 päivänä helmikuuta 2014

Tasavallan Presidentti

SAULI NIINISTÖ

ei enää hoida sitä tehtävää, jossa hän on tiedon saanut.

13 §

Vapaaehtoisten rikostaustan selvittämiskokous

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo 11 §:n 2 momentissa säädetyn velvollisuuden luovuttaa rikosrekisteriote sille, jota se koskee, on tuomittava *vapaaehtoisten rikostaustan selvittämiskokouksesta* sakkoon.

14 §

Viittaukset rikoslakiin

Rangaistus 12 §:ssä säädetyn vaitiolovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain (39/1889) 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teko ole rangaistava rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

Rangaistus henkilörekisteririkoksesta säädetään rikoslain 38 luvun 9 §:ssä.

15 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2014.

Oikeusministeri *Anna-Maja Henriksson*